

SEMINARIUM VARADIENSIS

Anul VI
Numărul
22 (48)
DECEMBRIE
2009

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

Ieslea Nașterii din Seminar

În fiecare an în Seminar, înainte de Crăciun, chiar la intrare, alcătuim cu seminariștii o iesle. Și chiar dacă sunt mereu aceleași personaje, iese de fiecare dată ceva diferit, întrucât totul depinde de imaginația grupului care construiește și, firește, de materialele pe care le avem la dispoziție.

Statuetele care compun scena Nașterii sunt făcute aici în Seminar. Folosind matrițe pentru figuri de ghips, au fost turnate de-a lungul anilor prin munca unor seminariști iscusiți. M-am gândit întotdeauna că sunt mai prețioase așa, născute aici în casă, pentru că le putem simți mai ale noastre decât am face-o cu niște obiecte confecționate în serie de către altcineva, în schimbul unor bani. În fiecare an s-au mai rupt dintre ele, și imediat câte-un mic meșter substituia lipsa folosindu-se de aceleași forme. Tot în casă...

Anul acesta, alcătuind scena Nașterii, ne-am dat seama că din toate figurinele, una lipsea la apel, și era chiar cea mai importantă: aceea care conferă sens întregii scene, aceea în lipsa căreia toate personajele adunate în compania unor vite și a unor oi nu-și mai află noima. - Pruncul Isus! Zilele trecute, mai multe persoane m-au avertizat cu o oarecare surprindere: «Lipsește chiar Isus!» M-am bucurat că absența nu a trecut pe neobservate... Era vorba doar de lipsa unei figuri de ghips care va fi fost strecurată pe undeva, printre numeroasele unghere ale casei noastre. Și m-am gândit atunci că totul poate fi ca o alegorie a vieții, în care Isus, nu o statuie ci acela real, poate fi rătăcit cu adevărat. Și atunci este binevenit un Crăciun, în care complexitatea lucrurilor pe care le trăim să ne pună în

fața ochilor că fără El totul nu este decât scenă goală, adunătură și aglomerare fără de sens. Dar cineva dintre seminariști s-a ocupat iarăși, și un „nou” Isus stă acum pe aceleași paie, sub privirea contemplativă a mamei, a lui Iosif, a păstorilor și a magilor care și-au găsit din nou sensul întrunirii anuale în această formulă.

Statuile acestea ale noastre sunt albe. De ani de zile ne-am propus să le pictăm, dar ne găseam mereu în ajunul sărbătorilor, când nu mai era timp.

Însă în peisajul alcătuit din mușchi, pietre și paie, înlăuntrul staulului iluminat de becuțe, chipurile acestea deloc cernite își caută o fizionomie în mintea și în inima privitorului care poate proiecta în albul lor culorile și trăsăturile pe care le consideră a fi acelea ideale. Nașterea este un eveniment în care încape nu doar imaginația noastră în a așeza staulul și personajele, ci și întregul nostru suflet dornic să-și reverse și să primească un mod propriu de a simți această episod unic al istoriei omenirii. În nici un an nu putem epuiza acea întâmplare de atunci, întâmplare care acum poate redeveni vie, tangibilă, concretă.

Vă doresc un Crăciun care să vi-l readucă pe Isus înapoi, în măsura în care viața de credință a fiecăruia dintre noi altceva nu e decât un șir continuu de întâlniri și regăsiri ale Domnului. Un Crăciun care să poată să găzduiască imaginile, gândurile și scăpărările noastre umane, pe care Domnul făcut om, să ni le restituie îndărăt reflectate cu o aură divină.

Crăciun fericit!

Pr. Cristian SABĂU
rector

MAMĂ PENTRU DOMNUL

A-i pregăti lui Isus o iesle în care să se nască și un slujitor fidel și prudent care să vegheze asupra Lui nu a fost nici unicul și nici cel mai important lucru pe care l-a făcut Tatăl divin.

Nici ieslea, nici Sfântul Iosif, nici Ingerii și păstorii, nici Magii nu i-ar fi fost de ajuns lui Isus. Avea nevoie, înainte de toate și mai presus de toate, de Preasfânta Fecioară Maria. Aș spune, pentru a explica lucrurile în felul nostru, că Isus avea nevoie de un pânțec matern pentru a nu simți prea mult nostalgia după sânul Tatălui.

Nici o inimă nu înțelege ca o inimă de mamă. Nici o inimă nu l-a putut înțelege pe Isus ca Inima Preasfintei Fecioare. Isus, care purta în Inima Sa mistere atât de mari, secrete atât de profunde, avea nevoie de o inimă făcută special pentru a bate la unison cu Inima Sa divină, și această inimă nu putea fi decât o inimă de mamă, cea a Sfintei Fecioare.

De aceea, mai mult decât ieslea din care putea da lumii cea mai elocventă lecție de umilință, mai mult decât slujitorul fidel și prudent, Tatăl se va îngriji să-i pregătească lui Isus Inima Mariei, această Inimă tandră care se uită pe sine, dispusă la toate sacrificiile, singura capabilă să înțeleagă durerile cumplite și bucuriile intime ale Inimii lui Isus.

Totul s-ar fi putut întâmpla fără iesle și aproape chiar și fără Sfântul Iosif, dar în nici un caz fără Preasfânta Fecioară Maria.

Venind pe pământ, Isus avea nevoie de o Mamă.

De fiecare dată când Isus se naște are nevoie de o inimă, de un pânțec matern. Nu e limpede că, venind în inimile noastre, ar avea nevoie să găsească ceva din tandrețea și iubirea Preasfintei Fecioare? Pentru a-L primi pe Isus, este necesar ca inima noastră să fie un Bethleem complet, în care să existe o iesle, un Sfânt Iosif și o Preasfântă Fecioară Maria.

Ce-ar face Isus dacă n-ar găsi toate acestea în inimile noastre? Un copil are în primul rând nevoie de afecțiunea și tandrețea maternă; de aceea este important ca Isus, venind în inimile noastre în această Noapte de Crăciun, să regăsească, oglindită în ele, ceva din imaginea tandreței Mariei, altfel nu va fi mulțumit. Pentru Isus nu conta că ieslea era tare, că frigul era pătrunzător, că oamenii nu i-au fost alături, El avea îmbrățișarea Preasfintei sale Mame și asta îi era de ajuns. Brațele Mariei erau pentru Isus tandre și iubitoare, nu căuta să vadă ce lipsea în grotă. Sânul Mariei era pentru El o copie a sânului Tatălui Ceresc și, am putea spune că,

într-un anumit sens, Isus a regăsit Cerul.

Puțin contează că în sufletele noastre nu există virtuți sau că există mizerii; puțin contează că ele sunt sărace și lipsite de podoabe asemenea staulului atâta timp cât în ele se regăsește reflexia Mariei, parfumul său, căldura și pântecul său, tandrețea sa, într-un cuvânt, Inima sa. Cel mai bun mod de a-L aștepta pe Isus este de a-i pregăti în sufletele noastre un pânțec matern; astfel, Domnul se va simți ca în pântecul Mariei și va fi fericit.

Este necesar ca iubirea care există în inimile noastre să aibă o caracteristică maternă. Simțim în inimile noastre o tandrețe maternă față de Isus? Iubirea maternă e cea mai desăvârșită dintre toate iubirile, cea mai puternică și fidelă, dar și cea mai tandră și afectuoasă; e iubirea nestăvilită și tandră care îl caracterizează pe Tatăl Ceresc. Mama nu cere și nu așteaptă nimic de la fiii săi, gloria sa este aceea de a da.

Iubirea maternă este foarte delicată. Cine are față de noi tandrețe ca aceea a mamei noastre? Iubirea maternă este o iubire dezinteresată; mama nu dorește binele propriu, ci binele fiilor săi. Acționează întotdeauna pentru binele și în interesul lor. Mama este fericită văzând bucuria fiilor săi.

Îl putem iubi pe Isus cu tandrețe, cu dezinteres și abnegație, în așa fel încât inima noastră să fie o imagine a Inimii Preasfintei Fecioare Maria. Așa Isus va fi mulțumit.

După Sânul Tatălui, Isus n-ar putea fi mulțumit decât în pânțecul Preasfintei Fecioare. De aceea este necesar să-L iubim în așa fel încât Isus, născându-se în inima noastră, să creadă că se află la sânul Preasfintei Sale Mame.

Să-i pregătim așadar lui Isus o iubire maternă, iubindu-L cu acea delicatețe, tandrețe și dezinteres propriu inimii unei mame: vom vedea cum Isus va fi mulțumit să se nască și să se odihnească în inimile noastre.

Inima noastră să fie un Bethleem complet: umilința să-i pregătească staulul, fidelitatea să-l facă pe Sfântul Iosif prezent în inimile noastre, iar iubirea, tandrețea, delicatețea, abnegația să formeze un pânțec matern și astfel, sufletul nostru să devină o mamă pentru a-L primi pe Isus.

Pr. Raneiro Cantalamessa

Seminarium Varadiensis

RUGĂCIUNEA (III)

După cum am arătat anterior, când am vorbit despre felul în care percepem absența lui Dumnezeu, dacă nu suntem conștienți că trebuie să batem la ușă pentru a fi lăsați să intrăm în Împărăția Sa, vom petrece o mare parte imaginându-ne că suntem în lăuntru ei.

Trebuie să tânjim după adevăratele bogății ale Împărăției, fiind atenți ca nu cumva să ne lăsăm înșelați că le-am dobândit deja și astfel să ne întoarcem de la ceea ce se află înaintea noastră.

Suntem obligați să amintim că toți avem un dar.... Prima fericire este cea a sărăciei; și numai dacă trăim potrivit acesteia, putem intra în Împărăția lui Dumnezeu. Această fericire are un dublu aspect. Mai întâi este vorba de faptul evident că nu posedăm nici un lucru pe care l-am putea păstra, iar aceasta presupune descoperirea adevărului că suntem „nimic” și că nu avem nimic – o sărăcie totală, fără leac și fără speranță.

Noi existăm pentru că existența noastră a fost voită și pentru că am fost aduși la viață. Nu am avut nici o contribuție la asta, nefiind vorba deci de un act liber al voinței noastre. Avem un trup care va muri. Avem o minte, dar este suficient ca un vas de sânge să se spargă pe creier, ca cea mai prestigioasă inteligență să fie anulată ca și cum n-ar fi existat. Avem o inimă sensibilă și vie, și totuși, de multe ori, când am vrea să ne revărsăm toată compătimirea și înțelegerea pentru cineva aflat în nevoie, simțim că în piept avem o inimă de piatră. Așa că într-un fel putem spune că nu avem nimic, pentru că nimic nu este în posesia noastră, iar noi suntem stăpâni pe acest „nimic”.

Cel de-al doilea aspect al primei fericiri este acela că suntem bogați și că tot ceea ce avem este un dar și un semn al iubirii divine... Și atâta vreme cât nu avem nimic (cât suntem săraci), iubirea divină este manifestată întregă și fără încetare. Dar orice am cuprinde în mâinile noastre pentru a poseda este desprins de domeniul iubirii. Negreșit, lucrul acela devine al nostru, dar iubirea este pierdută (atenție la atașarea față de lucruri).

Unul dintre teologii contemporani a zis: „toată hrana acestei lumi nu este altceva decât iubire dumnezeiască prefăcută în bucate”. În momentul în care încercăm să fim bogați prin agonisirea grijulie a lucrurilor, noi ne prăbușim, deoarece adevărata bogăție se strânge în inimă. Bogăția aceasta a inimii este puterea de a fi liberi de posesie. Această libertate ne situează într-o relație în care totul este iubire – iubire dumnezeiască și iubire omenească. Însă, dacă strângem bogățiile acestei lumi și ne ocupăm mintea cu înmulțirea acestora și dacă inima ne îndeamnă a

le păstra în siguranță, atunci ne pervertim și uităm de propriul nostru suflet.

Însă, dacă ne dăm seama cât de săraci suntem în realitate, atunci ne aflăm la marginea Împărăției lui Dumnezeu, aproape că simți că Dumnezeu este Iubire și că suntem susținuți prin iubirea Lui. În acest moment putem face două lucruri deodată: ne putem ruga în mijlocul necazurilor și a lipsurilor, a izolării și sărăciei noastre ridicate și totodată ne putem bucura că suntem atât de bogați în dragostea lui Dumnezeu. Nu putem duce o viață de rugăciune decât în măsura în care ne eliberăm de stăpânire, pentru a avea astfel două mâini libere pentru a oferi o inimă cu totul deschisă.

Acum, dacă dorim să ne rugăm, trebuie să batem la o ușă. Necazul este că, de obicei, nu știm la ce ușă să batem. Cât de des se întâmplă să ne întrebăm care este lucrul asupra căruia trebuie să ne concentrăm în rugăciunea noastră? Dincolo de cunoașterea acumulată de noi, trebuie să ne amintim că tot ce știm despre Dumnezeu ține de trecutul nostru, se află în urma noastră și stăm față față cu Dumnezeu în toată complexitatea și simplitatea Lui. Stăm înaintea unui Dumnezeu ce se află atât de aproape de noi, dar totodată atât de necunoscut nouă. Numai dacă stăm complet deschiși față de Necunoscut, Necunoscutul ni se poate arăta El însuși așa cum hotărăște să ni se reveleze nouă, celor de azi. Deci având această sinceritate și receptivitate deopotrivă, trebuie să stăm înaintea lui Dumnezeu fără a încerca să-I dăm o anumită formă ori să-L închidem în concepte și imagini, și să batem la ușa milostivirii Sale.

Unde se află această ușă? Evanghelia ne spune că Împărăția lui Dumnezeu se află mai întâi în lăuntru nostru. Dacă nu putem să-L întâlnim pe Domnul în forul nostru interior, șansele de a-L întâlni în exterior sunt foarte mici. Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „Află ușa inimii tale și vei descoperi că este poarta Împărăției lui Dumnezeu!”. Așadar, poarta inimii noastre ne duce prin intermediul rugăciunii la fața Dumnezeului celui viu.

Practicând rugăciunea în acest mod, treptat ajungem la conștiința prezenței lui Dumnezeu în noi; astfel gândul la El nu dispăre din viața noastră, orice activitate am desfășura. Această conștiință devine atât de puternică, încât ne putem ruga în orice împrejurare.

Anton RUS,
părinte spiritual

„ÎMPODOBEȘTE , MAMĂ, BRADUL...!”

Cu aceste cuvinte începe un cunoscut colind, cuvinte pe care le-am ales și eu ca și titlu pentru această meditație. Cuvintele amintite trebuie înțelese dincolo de aparență, trebuie pătruns pe „tărâmul” esenței lor. „A împodobi” înseamnă a pune podoabe, a orna, a înfrumuseța. Termenul „brad”, chiar dacă nu este cu adevărat un simbol al Nașterii Mântuitorului, bradul împodobit face trimitere, cel puțin, la această sărbătoare, într-un mod laic. Asupra „mamei”, voi dori să mă opresc în această meditație. Nu voi insista asupra semnificației profunde pe care o are Nașterea Pruncului Isus, ci voi dori să mă opresc mai mult asupra importanței pe care a avut-o Fecioara Maria la venirea Mântuitorului și apoi asupra importanței mamei în viața fiecăruia dintre noi.

Toată această istorie a răscumpărării începe odată cu izgonirea lui Adam și a Evei din grădina Eden și făgăduirea unui Răscumpărător (cf. Gn 3, 15). Această speranță a venirii lui Mesia a fost menținută vie prin profeți de-a lungul perioadei vetero-testamentare și a fost materializată prin nașterea lui Isus Cristos dintr-o fecioară pe nume Maria, logodnica lui Iosif, descendent al casei lui David. În Evanghelia după Luca, 1, 26-38, ni se relatează vizita Îngerului Gabriel la această fecioară și cum ea și-a asumat sarcina de a aduce pe lume pe cel mai sfânt copilăș, răspunzând simplu: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” (Lc. 1, 38). Acesta este un răspuns care va schimba soarta întregii omeniri. O primă persoană care recunoaște rolul important al Mariei în istoria răscumpărării este însuși Îngerul Gabriel, salutând-o cu „cea plină de har” și recunoscând-o ca pe o fecioară „binecuvântată între femei” (Lc. 1, 28). A doua persoană care este conștientă de misiunea Fecioarei Maria este Elisabeta, mama lui Ioan Botezătorul, care, conform evanghelistului Luca, „cu glas mare a strigat și a zis: Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău. Și de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu?” (Lc. 1, 42-43). Probabil la momentul respectiv, Maria nu a conștientizat foarte clar misiunea la care s-a angajat, dar avea să o conștientizeze pe parcursul vieții; ea este cea care avea să devină Mama Mântuitorului, Mama întregii omeniri, cu alte cuvinte, o mamă prin excelență. Deși avea să nască un Rege într-o iesle sărăcăcioasă „împodobită” cu oi și vite și în care singurele „globuri” erau darurile magilor, ea avea să devină o mamă exemplară, o mamă

care știa de ce anume are nevoie Pruncul Isus și care știe să mijlocească și azi pentru copilașii ei spirituali. Oare ce s-ar fi întâmplat cu Pruncul Isus dacă Mama Lui nu rămânea lângă El? Ce s-ar întâmpla cu pruncii de azi dacă mamele nu ar rămâne lângă ei?

Mama și tatăl reprezintă „măinile Domnului” prin care El creează copilașul; ei reprezintă „îngerii noștri păzitori” de pe pământ. Ei sunt cei care ne cresc, ne educă, ne ridică când cădem, ne îndreaptă moral când greșim. Ei reprezintă pentru noi ce a reprezentat Maria și Iosif pentru Pruncul Isus și vor rămâne niște părinți exemplari pentru totdeauna. Așa cum Maria a avut grijă

de Isus, fiind ajutată de Iosif, care i-a apărut, spre exemplu, pe amândoi de pericolul pe care îl reprezenta atunci Irod pentru ei, plecând în Egipt. Așa și în cazul nostru, mama este cea care ne „împodobește” precum pe un brăduț de-a lungul vieții pentru a putea deveni cât mai frumoși și ne ajută să devenim buni administratori ai talanților noștri, ajutată fiind de tată, care reprezintă „suportul bradului”, dacă aș putea să spun așa, printr-un limbaj simbolic, adică el este acela care asigură protecția copilului și cele necesare pentru buna lui educare.

Cum putem noi să le mulțumim părinților? Simplu!, dându-le ceea ce merită, adică, sprijinul nostru, respectul nostru și mai ales dragostea noastră. Precum Fecioara Maria L-a

învățat pe Pruncul Isus să iubească cu natura Sa umană, ajungând ca prin această iubire El să-și dea viața pentru răscumpărarea noastră, tot așa și părinții noștri ne-au învățat să iubim prin iubirea lor și se cuvine ca și noi să-i iubim la fel, avându-i ca exemple pe Maria și Isus.

În încheierea acestei meditații aș dori să vorbesc puțin despre adevărata semnificație a Crăciunului. Această sărbătoare nu trebuie să se rezume doar la a împodobi bradul, la a face cadouri și de a ne petrece în familie. Cum ne-am simți dacă de ziua noastră am invita la petrecere pe toți prietenii și nici unul nu ne-ar băga în seamă?! Ei, așa se simte și Isus, fiindcă Crăciunul reprezintă ziua Lui de naștere. Culmea este că mulți dintre noi petrecem și ne facem cadouri unul altuia, dar uităm pe adevăratul sărbătorit, care este Isus Cristos, copilașul născut în iesle în urmă cu 2000 de ani. El nu ne cere cadouri, ci ne cere simplul fapt de a-L lăsa să se nască în ieslea sufletului nostru ca să ni-l lumineze.

Paul CERNUCAN,
ANUL -III-

FILE DE ISTORIE BIHOREANĂ (I)

Biserica din Bihor la începutul dominației habsburgice

Numirea încă din anul 1681 a Episcopului Ágoston Benkovics în fruntea Diecezei de Oradea și a comitatului Bihor lăsa să se întrevadă politica Curtii de la Viena față de acest teritoriu aflat sub stăpânire turcească. Cucerirea cetății Oradea de către armatele austriece în anul 1692 marchează, în istoria regiunii, trecerea la epoca modernă. Conform Diplomei Leopoldine din anul 1693, toate domeniile care au aparținut Episcopiei și Capitlului latin de Oradea până în anul 1557, îi sunt înapoiate din nou, restaurându-se astfel pe deplin statutul de care se bucura în Evul Mediu Episcopul latin de Oradea, acela de conducător spiritual, politic și administrativ al comitatului Bihor. (1)

Pentru a încuraja întoarcerea locuitorilor în sate, Episcopul reușește să obțină, prin patenta imperială din 8 septembrie 1692, scutirea de orice dare și impozit față de stat și domnii de pământ pe o perioadă de refacere de trei ani. (2)

Dacă restituirea vechilor domenii ale Episcopiei și ale Capitlului orădean s-au realizat într-un timp relativ scurt de la instaurarea dominației habsburgice în Bihor, rămânea deschisă problema lipsei preoților și, mai ales, a credincioșilor. Cum populația maghiară, tradițional romano-catolică până în anul 1557, se arăta receptivă la preceptele reformei calvine și nu era dispusă să renunțe la noua religie mai ieftină și mai puțin dominantă, singura alternativă era atragerea la Unirea cu Biserica Romei a românilor care, deși erau cei mai numeroși în Bihor, erau lipsiți de orice drepturi; mai mult, conform prevederilor din actul Aprobatae Constitutiones, nu erau recunoscuți ca și națiune, ci „admiși și tolerați” pe aceste teritorii, iar „secta valahă”, deși nu era recunoscută între cele patru religii recepte, avea obligația de a se supune hotărârilor Dietei dominate de calvini. (3)

Prozelitismul agresiv, cu care s-au propagat preceptele Reformei în secolul al XVI-lea printre maghiarii bihoreni, s-a extins treptat și asupra românilor. Astfel, preoții români care acceptau calvinizarea, se bucurau de aceleași drepturi și scutiri ca și pastorii calvini, aveau posibilitatea de a-și numi „episcopi” subordonați superintendentului calvin, de a participa la „sinoadele” calvine și de a tipări cărți liturgice, dar cu influențe calvine. Acceptarea reformei calvine de către români însemna însă renunțarea la cultul sfintelor icoane, la rugăciunile pentru morți, la posturi, la slujbele de botez, cununie și înmormântare, ceea ce nu era deloc în conformitate cu spiritualitatea specifică

românilor. Satele din comitatul Bihor, cele mai puternic calvinizate, au fost cele din ținutul Eriului și al Barcăului, unde trăia o populație mixtă, în timp ce calvinizarea satelor din jurul Beiușului a fost mai puțin intensă. Din această regiune fiind numit însă, în anul 1641, „episcopul” calvin Avram din Burda, care i-a trecut pe românii din comitatul Bihor sub jurisdicția sa. „Sinoade” calvine s-au ținut în Bihor în anii 1671 la Diosig, 1675 la Cetariu, 1678 la Leta. (4)

Sucesele inițiale ale reformei protestante printre români s-au datorat în mare măsură privilegiilor oferite preoților români iobagi, aderenți la calvinism. În realitate, românii nu au putut renunța niciodată la adevărurile de credință concentrate în Crez, la cultul sfinților și al icoanelor, la venerarea Sfintei Cruci, la rugăciunile pentru morți, la slujbele de botez, cununie și înmormântare, iar odată cu noua conjunctură istorică, se vor elibera de sub jugul calvin fără nici o reținere. (5)

În anul 1633, Mitropolitul Varlaam al Moldovei îl hirotonește pe Vasilie Tarasovici Episcop al Muncaciului și Maramureșului, cu gândul de a restaura astfel vechea Episcopie a Vadului. Ajuns în eparhia sa, Episcopul Vasilie intuiește, în acele vremuri tulburi pentru Biserică, că singura cale prin care își putea păstra cultul nealterat de dogmele calvine, este Unirea cu Biserica Romei, având în față modelul ucrainienilor din Galiția polonă, care au acceptat „Unirea” încă din anul 1596.

Unirea cu Biserica Romei consta în acceptarea celor patru puncte dogmatice divergente, dezbătute la Sinodul de la Florența-Ferrara din anul 1439, și anume: primatul papal, validitatea celebrării Sfintei Euharistii cu pâine nedospită, existența Purgatoriului și purcederea Spiritului Sfânt de la Tatăl și de la Fiul. (va urma)

Liviu DAT,
MASTERAND

(1) L. Borcea, G. Gorun, Istoria orașului Oradea, Editura Arca, Oradea, 2007, p. 180.

(2) V. Bunyitay, O. Málnási, op. cit., p.171.

(3) L. Marcu, Constituțiile aprobate ale Transilvaniei (1653), Cluj- Napoca, 1997, pp. 58-59.

(4) I. Radu, Istoria diecezei Române-Unite a Orăzii Mari, Oradea, 1932, p. 8.

(5) A. Buzalic, Ekklesia, Blaj, 2005, pp.81-87.

MEDITAȚIE

„Să nu caute nimeni numai ale sale, ci fiecare și ale altuia.

Gândul acesta să fie în voi care era și în Cristos Isus,

Care, Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o știrbire a fi El întocmai cu Dumnezeu,

Ci S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om,

S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce.

Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume;

Ca întru numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt.

Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Cristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.” (Fil. 2, 4-11)

Sfântul Pavel scriind comunității din Filippi (Macedonia), un oraș pe care l-a evanghelizat el însuși, îi îndeamnă pe toți credincioșii să caute interesele celorlalți mai degrabă decât interesele proprii. Acest îndemn, citând un imn împrumutat din Liturgia primelor comunități creștine, este un puternic punct de reper în inspirația, dar și în recitarea unei rugăciuni personale.

Textul trasează itinerarul complet al lui Isus Cristos, de la Întrupare până la Înviere și la Înălțarea de-a dreapta Tatălui. Astfel, Isus devine modelul de urmat în rugă, deoarece El a fost primul care a dat prioritate intereselor altora față de cele ale Sale. Pentru aceasta El merită să fie urmat. Imnul din Epistola către Filipeni ne plasează în inima originalității creștine. Prin Întrupare, Isus s-a lepădat de toate privilegiile Sale, a luat trup omenesc, devenind unul dintre noi. Făcându-se om, Dumnezeu a intrat în mod desăvârșit în istoria noastră.

Numele este acel ceva ce conturează, determină existența tuturor lucrurilor. Titlurile de Mesia, Fiul lui Dumnezeu, Păstorul, Mântuitorul, sunt doar o parte din totalitatea de denumiri ce doresc a-I da contur identității lui Cristos. Toate sunt importante în egală măsură. Prin multitudinea de denumiri ce-I sunt atribuite, reiese importanța, sfințenia Sa. Totodată, multitudinea de descrieri reflectă faptul că mulți se regăsesc, dacă nu

în întregime, cel puțin în parte în Cristos. În marea majoritate a cazurilor este vorba de acea parte care are nevoie de mângâiere, de alinare.

Orice ființă umană este invitată să onoreze partea de divinitate pe care o deține în sine. De la noi până la Dumnezeu, distanța care poate părea imensă nu este chiar atât de mare. Singura piedică în păstrarea legăturii sau a comunicării cu Dumnezeu este însuși omul, care se complăce condiției sale umane, fără a încerca să evolueze în trăirea spirituală, fără să nădăjduiască, așa cum spuneau Sfinții Părinți orientali, în îndumnezeire.

Pierduți în egoism, cu un egocentrism bine hrănit de bani și satisfaceri trupești, uităm de ceilalți. Adevărul e că noi suntem îndatorați față de cei cărora ar trebui să le venim în ajutor, deoarece ei ne dau ocazia de a-L imita pe Isus.

Isus a suferit acceptând moartea, și încă moartea pe cruce, într-un ambient în care crucea era supliciu sclavilor și al oamenilor de condiție joasă. Astfel, prin moartea Sa, ne-a adus mântuirea și împăcarea noastră cu Tatăl. Acum, Isus nu mai poate zice ”Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac”. Lecția aceasta a fost predată în urmă cu 2000 de ani. A fost o lecție dură în urma căreia Învățătorul a fost omorât, dovedind astfel adevărul și perenitatea acestuia, care stau îndărătul acestei lecții. Răul și ignoranța lumii contemporane ne fac să rămânem deseori corigenți la lecțiile date de Mântuitorul.

Pentru ca umanitatea să poată redobândi încrederea în sine și în Isus, trebuie să se roage atât cu sufletul, cât și cu gândul, pentru a putea hrăni amândouă centrele ce definesc omul. Când mintea e indecisă, alegem cu sufletul. Această coabitare a celor două centre va face să renaștem odată ce vom învăța să le punem de acord una cu cealaltă.

Prin Învierea Sa, Isus ne dă un semn incontestabil, acela că omul, creația Sa, va reuși să se redrezeze doar prin harul Său. Legea care este capabilă să instaureze ordinea nu este legea pozitivă sau civilă, ci este legea harului sau a iubirii, pe care Isus ne-o revelează în întreg Noul Testament. Destinul ultim al lumii nu este haosul. Nu haosul va domina, ci însuși lumina sufletului pur și sclipirea gândului fidel, care este Isus Cristos, Mântuitorul nostru.

Vlad BĂLAN,
ANUL -I-

TREI ANI DE ADORAȚIE EUHARISTICA PERPETUĂ

În urmă cu aproximativ o lună am aflat o știre care m-a bucurat foarte mult. Aproape zilnic, răsfoind presa, te poți „delecta” cu scandalurile religioase de toate felurile care țin capul de afiș al ziarelor. Curios este faptul că atunci când se întâmplă un lucru sau un eveniment religios mare, demn de luat în seamă, presa rămâne mută. O veste bună de pe terenul religiei și al credinței nu mai suscită interes pentru redactori sau reporteri. Mânât de acest fel anormal de a fi al lucrurilor, am găsit de cuviință să scriu despre știrea cea mai frumoasă pe care am aflat-o în ultimul timp. Este vorba despre împlinirea a trei ani de când s-a început Adorația Euharistică Perpetuă într-o parohie din Eparhia de Lugoj.

În urmă cu trei ani, mai precis în data de 15 septembrie 2006, Parohia III Timișoara avea să inițieze cultul de Adorație Perpetuă a Sfântului Sacrament, a cărui dăinuire era în mâinile lui Dumnezeu. În această inițiativă, peste două sute de adoratori își dedică timp pentru a-L preamări pe Isus Euharisticul, dar și pentru a coborî îndurarea Sa divină pe pământ.

Trebuie precizat că demararea acestei inițiative nu a fost deloc ușoară. Chiar dacă parohienii și nu numai își manifestau disponibilitatea dăruirii unui anumit timp în fața Sfântului Sacrament, organizarea trebuia să fie perfectă, astfel ca în permanență să fie cineva care să-L adore pe Isus. Cel care a ajutat Parohia să facă primii pași pe acest teren al Adorației Euharistice Perpetue a fost Pr. Justo Lofeudo, care face parte din Societatea Doamnei noastre al Preasfântului Sacrament, și care a mai ajutat și alte parohii în începerea acestui cult deosebit. S-a născut deci întrebarea cum se poate înființa o capelă de Adorație Euharistică Perpetuă. Orice preot poate întemeia o astfel de capelă, cu condiția binecuvântării din partea Episcopului său și a unui număr suficient de credincioși sau adoratori în zona Parohiei sale. Este nevoie de două lucruri: un ciclu de predici pe tema Adorației Euharistice și o organizare pe măsură.

În ceea ce privește organizarea, lucrurile erau puțin complicate, deoarece era necesară implicarea unui număr mare de persoane care aveau o sarcină în vederea bunului mers al inițiativei. Astfel, primul pas în organizare este alegerea unei echipe de coordonatori structurată ierarhic: un coordonator general (laic), patru coordonatori pentru cele patru intervale orare (orele 0-6, 6-12, 12-18, 18-24), câte un coordonator pentru fiecare

oră din cursul zilei (în total 24). Deci un astfel de coordonator va fi responsabil pentru acoperirea orei respective în toate zilele săptămânii. Misiunea preotului paroh va fi aceea de a superviza toată structura și funcționarea.

În 15 septembrie 2009 Parohia Greco-Catolică Timișoara III a sărbătorit trei ani de Adorație Euharistică Perpetuă. Sărbătoarea a fost precedată de trei zile de Exerciții spirituale conduse de Pr. Mihai Tegzeș din Oradea, pe tema: „Isus, apă vie, pâinea vieții”, destinate în special adoratorilor. Ele au cuprins meditații, Sf. Liturghii, ocazii de

spovadă, Paraclisul Maicii Domnului, Acatistul Maicii Domnului, Adorația Crucii și Adorația Euharistică cu cântece, precum și mărturii legate de această Adorație. În ziua aniversării, Părintele Vicar Judecătoresc Coriolan Mureșan din partea Eparhiei de Lugoj a celebrat Sfânta Liturghie și a adus încurajări și binecuvântări din partea Episcopului locului, PSS Alexandru Mesian. În cuvântul de învățătură, acesta a vorbit despre trei miracole care se constată în această inițiativă. Primul miracol este faptul că această Adorație Euharistică nu s-a întrerupt niciodată în acești trei ani. Al doilea miracol este că aici nu participă doar catolici, ci și ortodocși și creștini de alte confesiuni. Și mai participă și cei care nu au nici o confesiune precisă, dar simt nevoia prezenței lui Dumnezeu în viețile lor. Astfel, numele Parohiei a devenit realitate: „Sfânta Maria Regina Păcii și a Unității”. Al treilea miracol este ridicarea acestei biserici în jurul Adorației Euharistice.

În timpul acestor trei ani de Adorație, s-au schimbat atât de multe în sufletele credincioșilor, iar aceasta s-a putut constata din mărturiile emoționante ale acelor care stau în prezența lui Isus, a adoratorilor. Un caz semnificativ l-a constituit vindecarea de cancer mamar a credincioasei Genia Bălțeanu, care i-a mulțumit lui Isus, pentru că este Cel care vindecă și redă viața. În cazul Parohiei „Maria Regina Păcii”, coordonatorul general al Adorației Euharistice Perpetue este Domnul Florin Hulaș, căruia, cu ocazia acestei aniversări, i s-a născut primul copilăș. La mulți ani!

Un merit deosebit la această aniversare îl are și colectivul Radio Maria care a transmis în direct întregul eveniment.

Marcel AUȘAN,
ANUL -III-

CONFERINȚĂ

Marti, 8 decembrie 2009, cu începere de la ora 20:30, a avut loc în Aula Magna a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea o conferință captivantă pe tema: „Bolnavul sau persoana cu handicap și familia”. Abordarea acestei comunicări a fost făcută din perspectiva medicului oncolog Silviu Marius Corbu.

Boala sau handicapul pot apărea pe neașteptate în viața unei familii. În contextul social și cultural actual, a avea o persoană bolnavă în familie transformă și perspectiva vieții, adesea stigmatizându-i pe ceilalți membri ai familiei. Familia modernă nu este străină de izolarea de boală, suferință sau handicap, încercând să abandoneze aceste probleme instituțiilor specializate ale societății. Acest mod simplist de a rezolva problema bolnavului nu aduce cea mai bună soluție; instituțiile specializate în îngrijirea bolnavilor nu vor putea niciodată să substituie familia.

Întotdeauna cei care au o boală incurabilă și știu că nu mai au mult de trăit, pe lângă suferința fizică, sunt apăsați continuu de o adâncă durerea sufletească la gândul că se vor despărți de cei drsgi. Această copleșitor chin doar familia îl poate alina. Nu contează dacă îngrijirea din partea familiei este eficientă sau stângace din punct de vedere medical, atâta timp cât aceasta există. Fiecare membru al familiei, unde este un bolnav incurabil, trebuie să-și găsească

motivații care să-l ajute să poarte de grijă suferindului. Ele nici nu trebuie prea mult căutate, pentru că la baza tuturor trebuie să fie dragostea, dragostea de părinți, de frați, surori, de familie... Dar și de semenul nostru... Să nu uităm de exemplul Maicii Tereza de Calcutta, de îngrijirea dată de ea bolnavilor în stadiul terminal, ca fiecare muribund să părăsească lumea aceasta în demnitatea de om. Toate aceste motivații se pot găsi doar în moralitatea creștină, în care persoana umană este invitată de Mântuitorul nostru să îi iubească aproapele ca pe sine însuși.

REDAȚIA

ȘTIATI CĂ...?

Cuvântul *Amin* a fost introdus în Liturghie pentru prima dată de către Sfântul Papă Clement al cărui pontificat s-a desfășurat între anii 88-97?

Cardinalatul a fost instituit de către Sfântul Papă Evaristo (97-105)?

Postul Paștilor a fost stabilit de către Sfântul Papă Telesforo (125-136)?

Imnul *Sfânt Sfânt...* a fost introdus în Liturghie de către Sfântul Papă Sixt I (115-125)?

Uzul *Apei sfințite* în cultul liturgic a fost inițiat de către Sfântul Papă Alexandru (105-115)?

Căsătoria devine sacrament, fiind binecuvântată de către preot, din timpul Sfântului Papă Sotero (166-175)?

Primul Papă care s-a pronunțat asupra *indisolubilității căsătoriei* a fost Sfântul Zefirino (199-217)?

Pentru prima dată *potirul și patena* vor fi din sticlă și nu din lemn ca înainte, din timpul Sfântului Papă Zefirino(199-217)?

Primul Papă care a utilizat *potir și patenă* de argint a fost Sfântul Papă Urban (222-230)? El a prescris ca ceea ce au oamenii mai de preț să folosească pentru Cultul lui Dumnezeu Creatorul.

Pr. Anton CIOBA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: pr. Cristian SABĂU

Redactor: Marcel AUȘAN

Din redacție: Otilia BĂLAȘ, Vlad BĂLAN, Andrei DUMA

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic O.P. 1, C.P. 213, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminarium2004@yahoo.com